

Gemeente Nijmegen
Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen
Elise van Vuuren
Rob Jilisen/Rob Bekkering
Arjan van der Velden/Marcel Meier
25 april 2023

Adviesrapport
Jaarstukken 2022
&
Begroting 2024
ODRN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
.....in één oogopslag	2
Inleiding	3
1. Advies	4
1.1 Advies bij de jaarstukken 2022	4
1.2 Advies bij de begrotingswijziging 2023	4
1.3 Advies bij de begroting 2024	4
2. Kaders	5
2.1 BRN-normen	5
3. Algemeen	6
4. Jaarstukken 2022	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Controleverklaring accountant	7
4.3 Fiscaliteiten	8
4.4 Begroting 2022 en managementrapportages	8
4.5 Resultaatanalyse	8
4.6 Balanstoelichting	8
4.7 Voorstel bestemming resultaat	9
4.8 Deelnemersbijdragen	9
5. 1^e Begrotingswijziging 2023	10
6. Begroting 2024	13
6.1 Algemeen	13
6.2 Begrotingswijzigingen	14
6.3 Begrotingsanalyse	14
6.4 Bevindingen en aanbevelingen begrotingsbeoordeling 2024	16
6.5 Deelnemersbijdragen	16
7. Weerstandsvermogen	17
7.1 Algemene reserve	17
7.2 Bestemmingsreserves	17
7.3 Risico's	17
Bijlagen	18

.....in één oogopslag

JAARSTUKKEN 2022

Goedkeurende accountantsverklaring

Rekeningresultaat: € 613.893 negatief.

Resultaatbestemming: Het voorstel van DB is om het resultaat te onttrekken aan de algemene reserve.

VERMOGENSPOSITIE

Algemene reserve € 104.177

(Na onttrekking rekening resultaat)

Norm Algemene reserve € 1.182.500

Bestemmingsreserve Invoeringskosten
omgevingswet: € 339.000

BEGROTINGSWIJZIGING 2023

- Sluitend met een saldo van € 0.
- BBV proof
- BRN indexering is aangepast.
- Omzetstijging 2023 op basis van vastgestelde werkplannen.
- Meerjarig effect zie begroting 2024.

BEGROTING 2024

- Sluitend met een saldo van € 0.
- BBV proof.
- Indexering 2024 voldoet aan de BRN.
- Omzetstijging 2024 op basis van nog niet vastgestelde werkplannen.
- a-structurele kosten invoering OW en Wkb

ADVIES OP HOOFDLIJNEN (zie verbijzondering 1. Advies)

- in te stemmen met de jaarstukken 2022 en het resultaatbestemmingsvoorstel;
- in te stemmen met de begrotingswijziging 2023 van de begroting 2023;
- in te stemmen met de begroting 2024 voor wat betreft de toegepaste indexering;
- de omzetverwachting voor 2024 meenemen in de zienswijze;
- de a-structurele kosten van 2024 voor invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen meenemen in de zienswijze;
- de meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

DEELNEMERSBIJDAGEN

Bijdragen eigenaren	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 gewijzigd	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Provincie Gelderland	6.877.358	6.596.541	6.755.000	7.602.000	8.555.000	8.229.000	8.229.000	8.229.000
Gemeente Berg en Dal	2.185.089	2.073.659	2.246.000	2.573.000	2.738.000	2.499.000	2.499.000	2.499.000
Gemeente Beuningen	1.523.465	1.730.510	1.615.000	2.030.000	2.348.000	2.135.000	2.135.000	2.135.000
Gemeente Druten	557.747	546.268	573.000	630.000	671.000	637.000	637.000	637.000
Gemeente Heumen	873.360	803.621	870.000	953.000	1.045.000	948.000	948.000	948.000
Gemeente Nijmegen	8.212.258	7.478.135	8.527.000	9.770.000	10.126.000	9.364.000	9.364.000	9.364.000
Gemeente Wijchen	972.022	924.834	955.000	1.022.000	1.101.000	1.049.000	1.049.000	1.049.000
Totaal	21.201.299	20.153.568	21.541.000	24.580.000	26.584.000	24.861.000	24.861.000	24.861.000

Inleiding

Dit adviesrapport bevat de uitkomsten van de beoordeling van de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).

Hierbij hebben wij een advies geformuleerd voor de zienswijze die de ODRN vraagt aan de deelnemende gemeenten bij de begroting 2024, en een advies bij de vaststelling van de jaarstukken 2022 en resultaatbestemming 2022.

Op 25 april 2023 hebben wij onze bevindingen besproken met Jacqueline Tiemens en Robert Kraan (ODRN).

Tijdschema zienswijze

De ODRN heeft de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 aan de deelnemende gemeenten op 16 april 2023 aangeboden. Volgens de BRN-planning geven wij een advies aan de deelnemende gemeenten op 28 april 2023 en dienen gemeenten uiterlijk 29 juni 2023 hun zienswijze in. De vaststelling van deze begroting en jaarstukken door het AB is gepland op 13 juli 2023.

Werkwijze Adviesfunctie

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). Als Adviesfunctie beoordelen wij de jaarstukken en de begroting en brengen hierover advies uit aan de regiogemeenten. Bijzonderheid bij ODRN is dat naast de regiogemeenten de provincie deelneemt in de gemeenschappelijke regeling.

Vertrekpunt bij de beoordeling zijn de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN), die de gemeenten in de Regio Nijmegen vastgesteld hebben. Hieraan toetsen wij. De index op de gemeentelijke bijdragen voor 2024 is 4,94%. Het AB van de ODRN heeft een afwijkende berekening van de normering vastgesteld, waardoor deze uitkomt op 3,55%. Voor een uitgebreide toelichting op de indexeringsystematiek verwijzen wij naar de BRN 2024. Wij hebben de bijzonderheden die gelden voor de ODRN verder in dit rapport toegelicht.

Onze beoordeling van de jaarstukken richt zich op de financiële verantwoording en het voorstel over de bestemming van het resultaat. Op basis van de accountantscontrole gaan wij uit van de juistheid van de jaarrekeningcijfers en richten wij ons op een beoordeling van deze cijfers. Daarbij nemen wij de bevindingen in het accountantsverslag mee.

Daarmee valt een inhoudelijke beoordeling van geleverde prestaties buiten de scope van onze werkzaamheden. Onze beoordeling van de begroting richt zich allereerst op het realiteitsgehalte van de raming en de toepassing van de BRN-normen en richt zich vooral op het jaar 2024. De meerjarenraming gebruiken wij met name als basis voor de beoordeling van de vermogenspositie.

Een inhoudelijke beoordeling van beleidsvoornemens valt buiten de scope van onze werkzaamheden.

Zowel bij de jaarstukken als de begroting nemen wij de risico's en de risicobeheersing in ogenschouw en beoordelen wij de vermogenspositie, en met name het verloop van de algemene reserve.

1. Advies

1.1 Advies bij de jaarstukken 2022

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van ODRN om:

- a. In te stemmen met de Jaarrekening 2022 en het negatieve resultaat van € 613.893 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen.
- b. In te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming door het negatieve resultaat van € 613.893 ten laste te brengen van de algemene reserve.

1.2 Advies bij de begrotingswijziging 2023

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van ODRN om:

- a. in te stemmen met de begrotingswijziging 2023 van de begroting 2023;

1.3 Advies bij de begroting 2024

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van ODRN om:

- a. in te stemmen met de begroting 2024 voor wat betreft de toegepaste indexering;
- b. de omzetverwachting voor 2024 meenemen in de zienswijze;
- c. de a-structurele kosten van 2024 voor invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen meenemen in de zienswijze;
- d. de meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Ter aanvulling op bovenstaande adviezen vinden wij het wenselijk als in de zienswijze van de deelnemers specifiek ingegaan wordt op:

Advies	Korte omschrijving	Toelichting op pagina
1	Samenwerking/fusering met andere omgevingsdienst.	7
2	Aanpassing omzet 2024.	12
3	Meerjarige doorrekening van de werkplannen/advieslijsten vanaf 2024.	12
4	KPI's maatschappelijk effect (outcome)	13
5	Analyse kostprijs producten (T-2 -> T+2)	13
6	Inzage in kosten toe te rekenen aan leges	14
7	Doelen en resultaten van het ontwikkel- en innovatieprogramma.	15
8	Productenoverzicht (aantallen en omzet)	16
9	Risico's	17

2. Kaders

2.1 BRN-normen

De normering voor 2024

De BRN-indexering op de gemeentelijke bijdragen wordt bepaald op en gaat uit van:

1. Het centraal economisch plan (CEP), gepubliceerd in maart 2022. Het gaat dan om het CEP 2022 bijlage Middelen en Bestedingen 2024.
2. Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt genomen:
 - a. de “beloning werknemers overheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen” als indexering voor het loondeel;
 - b. het Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie” als indexering voor de materiële lasten.
3. Deze indexering wordt met een weging van 70% voor loon en 30% voor materieel berekend tot één BRN-index voor de gemeentelijke bijdragen.
4. Er wordt één jaar geactualiseerd, gebaseerd op de gegevens uit de MEV septemberpublicatie 2022. Het gaat dan om de bijlage Middelen en bestedingen 2023. Deze actualisatie is verwerkt in de BRN-index 2024

De BRN-norm voor 2024 is 4,94%

Berekening (BRN-norm en BRN-norm AB ODRN)

BRN-norm

Publicatie CEP-maart 2021: index 2023 is	1,97%	(loon 2,0%, materieel 1,9%)	[1]
Publicatie CEP-maart 2022: index 2024 is	3,48%	(loon 3,9%, materieel 2,5%)	[2]
Publicatie MEV-september 2022: index 2023 is	3,43%	(loon 2,8%, materieel 4,9%)	[3]
			[3]
Publicatie CEP-maart 2021			
Index 2023		1,97%	
BRN 2023		2,70%	
Publicatie CEP-maart / MEV-september			
Index 2024 (CEP-maart 2022)		3,48%	[2]
Actueel index 2023 (MEV-sept. 2022)	3,43%		[3]
Meegenomen index 2023 (CEP-maart 2021)	1,97%		[1]
Actualisatie/correctie index 2023		1,46%	[3]-[1]
BRN 2024		4,94%	

BRN-norm AB ODRN

Indexering 2024		ODRN	
Rekenmethodiek		ODRN	
Wegingsfactor loon		0,84	
Wegingsfactor materieel		0,16	
Totaal		1,00	
Voorcalculatie 2024		Factor	ODRN
Loonindex	3,90%	0,84	3,28%
Materiële index	2,50%	0,16	0,40%
Totaal voorcalc. 2024			3,68%
Nacalculatie 2022		Factor	ODRN
Loonindex	4,31%	2,95%	0,84 2,48%
Opgenomen in B2022	2,10%	3,10%	0,84 -2,60%
Materiële index		geen nacalculatie	
Totaal nacalc. 2022			-0,13%
Index begroting 2024		3,55%	

De ODRN heeft een afwijkende berekening van de indexering en volgt dan ook de eigen indexering. Volgens info van ODRN is de voorcalculatorische index 2024 3,68% (in verband met weging personeel/materieel). Aangezien de ODRN bij totstandkoming van de begroting 2022 de CAO-index voor het jaar 2022 van 1,5% al had meegenomen, bedraagt de nacalculatie voor de ODRN -0,13%. Per saldo bedraagt de indexering van de ODRN 3,55%.

3. Algemeen

Omgevingswet

Voor de invoering van de Omgevingswet is door de ODRN een geactualiseerd projectplan opgesteld. Ook zijn er plannen uitgewerkt voor de vervanging van de ICT systemen. Uitstel van de Omgevingswet brengt extra kosten met zich mee omdat de projectorganisatie langer in de lucht moet worden gehouden. Uitstel van de wet betekent niet dat ze de projectorganisatie op volle sterkte in stand houden. Maar helemaal stilleggen van de projectorganisatie is geen optie. Daarom voorziet de ODRN dat dit uitstel per saldo meer geld gaat kosten.

Herverdeling werkzaamheden

Het risico van herverdelen van taken BRIKS Nijmegen en complexe vergunningverlening in het Gelders stelsel is, vanuit de gedachte dat opdrachtgevers hiervoor betalen, neerwaarts bijgesteld. Voor de kosten van overdracht van de complexe vergunningverleningsdossiers aan het Gelders Stelsel krijgt ODRN een financiële tegemoetkoming van de stelsel omgevingsdiensten. Het risico van omzetfluctuaties en daarmee wegvallende dekking voor de overhead en indirect productieve inzet is naar aanleiding van de discussies verhoogd. Naast de overdracht van de complexe vergunningverleningsdossiers is er ook sprake van het terugnemen van de BRIKS taken door de gemeente Nijmegen. Zowel de ODRN als ook de gemeente Nijmegen hebben een kwartiermaker aangesteld die dit proces gaat begeleiden. Wanneer de overdracht van de taken precies gaat plaatsvinden, is nog niet bekend. Op dit moment heeft de ODRN het terugnemen van de BRIKS taken door de gemeente Nijmegen nog niet in de begroting 2024 verwerkt.

Inflatie en kostenstijging

Het risico van inflatie, daarmee bedoelt de ODRN de kostenstijgingen die ze met de begroting onvoldoende kunnen afdekken, is nog fors. Het Algemeen Bestuur is op 16 februari 2023 meegenomen in de koers die de ODRN wil volgen: voor 2023 een aanvullende bijdrage van de deelnemers en voor 2024 ophoging van de uurtarieven met een extra indexeringspercentage. De aanvullende bijdrage over 2023 is berekend op € 1,9 miljoen. Deze berekening is op basis van een inschatting van de CAO 2023. Deze aanvullende bijdrage is opgenomen in gewijzigde begroting 2023.

Publicatieplicht en personeel

Het risico met betrekking tot de publicatieplicht blijft bestaan. Handmatig anonimiseren vergt veel inzet en is kostbaar. Daarom gebruikt de ODRN software waarmee ze dit automatiseren. Of dit gaat werken, weten ze nog niet. De koppelingen met andere systemen zijn nog niet helemaal gerealiseerd. In de jaarstukken 2022 is dit risico gekwantificeerd op € 75.000. Het risico met betrekking tot het personeel blijft bestaan en is verhoogd. Niet de financiën, maar het bemensen van alle projecten is de grootste uitdaging. ODRN leidt nieuw onervaren personeel op en moet vaak ook dure expertise van buitenaf inhuren.

Macro ontwikkelingen

De ODRN wordt gevraagd rekening te houden met kansen die macro-ontwikkelingen met zich mee brengen, zoals: additionele wendbaarheid, kostenreductie door een kleiner personeelsbestand, of additionele kwaliteit voor de milieuketen vanwege meer focus op het primaire proces. Dat gaan ze zeker doen. Ze richten zich op de buitenwereld en staan open voor kansen. Ze verkennen bijvoorbeeld intensieve samenwerkingsmogelijkheden met andere omgevingsdiensten zodat ze met het oog op de toekomst robuust blijven. Er wordt landelijk en regionaal gesproken over intensievere samenwerking of fusie tussen omgevingsdiensten. Zorgen die er zijn over de mogelijk negatieve consequenties voor de wendbaarheid en flexibiliteit worden meegenomen door de ODRN.

De ODRN ziet echter ook positieve kansen aan deze ontwikkeling. Waar de ODRN op dit moment robuust is om de taken te kunnen blijven uitvoeren, realiseren ze zich ook dat er steeds meer en nieuwere uitdagingen op hun pad

komen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen op het gebied van stikstof en de klimaat- en energietransitie. Door een intensievere samenwerking op te zoeken blijven ze niet alleen robuust, maar wordt het kennis en expertiseniveau ook vergroot. De kwaliteit van de dienstverlening richting de inwoners en bedrijven blijft daarbij gegarandeerd. Het traject om tot een intensievere samenwerking te komen staat nog in de kinderschoenen maar de voordelen worden door alle partijen erkend. Het bestuur van de ODRN streeft naar een proactieve houding waarbij diverse mogelijkheden worden verkend. Middels frequente updates worden de ontwikkelingen terugkoppelt naar de deelnemers. Zowel op het gebied van inhoud als op het gebied van financiën.

Advies 1.

De adviesfunctie BRN adviseert de deelnemende gemeente in hun zienswijze een uitspraak te doen over de wens om als ODRN samenwerking/fusering aan te gaan met andere omgevingsdiensten. Dit heeft namelijk gevolgen voor de wendbaarheid en flexibiliteit van de ODRN en de autonomie en afstand tot de deelnemers.

4. Jaarstukken 2022

4.1 Algemeen

Externe factoren van invloed op de ODRN

Ook voor de ODRN zijn er meerdere externe factoren geweest die effect hebben op de bedrijfsvoering. De nasleep van de coronapandemie, de stikstofcrisis, krapte op de arbeidsmarkt en het voortdurende uitstellen van de invoering van Omgevingswet zijn merkbaar. Ook de effecten van de oorlog in Oekraïne waardoor het resultaat wordt getekend door inflatie, een hoge werkdruk en een hoog ziekteverzuim zijn kenmerkend voor 2022. Tenslotte houdt ook het besluit van de gemeente Nijmegen rond de BRIKS-taken onze gemoederen volop bezig.

Werkplannen

De ODRN heeft alle zeilen bij moeten zetten om de werkplannen volledig uit te voeren. Helaas zijn ze daarin uiteindelijk enigszins achtergebleven. Samen met haar opdrachtgevers is steeds gezocht naar de meest doeltreffende inzet van de schaarse menskracht.

4.2 Controleverklaring accountant

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Deze bestaat uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid.

Op basis van een inkoopanalyse is vastgesteld dat één inhuurcontract onrechtmatig is aanbesteed (€ 90.000). De afwijking is niet groter dan de materialiteit van € 236.500 en heeft daarom geen effect op de strekking van de controleverklaring.

In het accountantsverslag schetst de accountant ook een aantal actuele ontwikkelingen:

- De rechtmatigheidsverantwoording is met ingang van 2023 gewijzigd. De ODRN is vanaf 2023 zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en het dagelijks bestuur dient zelf een (onderbouwde) mededeling te doen over de naleving van de rechtmatigheid.
- Nieuw in deze jaarstukken is de SiSa-verantwoording bij de specifieke uitkeringen die we vanaf 2022 van het ministerie van I&W en EZK krijgen.
- De accountant moet vanaf 2023 rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Ten behoeve daarvan zal de accountant het fraudepreventieprogramma van de ODRN onderzoeken.

4.3 Fiscaliteiten

BTW

Ten aanzien van de BTW geldt dat de ODRN volledig in de Btw-heffing is betrokken en voor 100% vooraf trek geniet. De ODRN factureert naar de deelnemers inclusief BTW. De deelnemers kunnen deze BTW declareren bij het BTW compensatiefonds.

VPB

In de financiële verordening is opgenomen dat de resultaten voor commerciële activiteiten worden terugbetaald aan de opdrachtgever. Daarmee is er geen VPB-plicht voor de ODRN.

4.4 Begroting 2022 en managementrapportages

Het Algemeen Bestuur heeft de primaire begroting 2022 op 1 juli 2021 vastgesteld en ter goedkeuring verzonden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De begroting is bijgesteld met € 1.008.000 bij de eerste begrotingswijziging 2022. Deze is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 14 juli 2022.

Tijdens het jaar zijn we geïnformeerd over de stand van zaken aan de hand van de bestuursrapportages (per 1 april en 1 augustus van elk jaar). De rapportage met de stand van zaken per 1 april is besproken in het Algemeen Bestuur van 14 juli 2022. De rapportage van 1 augustus kwam aan de orde in de vergadering van 13 oktober 2022. In de bestuursrapportage van 1 augustus 2022 is een nadelig resultaat van € 400.000 geprognosticeerd. Er zijn naar aanleiding van de tussenrapportages geen aanpassingen verwerkt in de begroting.

4.5 Resultaatanalyse

In 2022 realiseert de ODRN € 23,1 miljoen baten en sluit het jaar af met een tekort van € 6,1 ton (-2,7%). Vooral krapte op de arbeidsmarkt, inflatie en een nieuwe voorziening voor bovenwettelijk verlof en verlofsparen hebben effect gehad op het financiële resultaat. Dat de ODRN een negatief resultaat heeft, betekent niet dat de organisatie niet in control is. In de bestuursrapportages van 1 augustus 2022 heeft de ODRN al een tekort voorspeld van € 400.000. Ons Dagelijks Bestuur heeft naar aanleiding hiervan een winstwaarschuwing afgegeven.

Voor een nadere verschillenanalyse verwijzen we naar pagina 65 tot en met 69 van het jaarstukken 2022. De grotere afwijkingen ten opzichte van de begroting bestaat uit de volgende posten:

Salarissen en sociale lasten	900.000	voordeel
Inhuur	-1.100.000	nadeel
Materiele kosten tbv opdrachtgevers	-181.000	nadeel
Totaal salarissen, inhuur en uitbesteed werk	-381.000	nadeel
Piofah gastheer (gemeente Nijmegen)	113.000	voordeel
Minder tijd voor opleidingen	116.000	voordeel
Lagere deelnemersbijdrage (niet gerealiseerde productie)	-192.000	nadeel
Afname baten bovenregionale taken en subsidie	-281.000	nadeel
Overige posten	11.000	voordeel
Totaal resultaat 2022	-614.000	nadeel

4.6 Balanstoelichting

Netto Schuldquote

Ten opzichte van vorig jaar is de netto schuldquote licht gestegen (2022: -1,08% 2021: -1,31%). Dit betekent dat de schuldpositie gestegen is ten opzichte van de omzet. De netto-schuldquote van de ODRN is ruim voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen in het verslagjaar. Voor 2022 bedraagt dit 8,9% tegen 20,6% in 2021. Door het behaalde nadelige resultaat over 2022 is dit kengetal sterk verslechterd. Het negatieve resultaat wordt conform AB-besluit van 30 september 2021 onttrokken aan de reserves. De reserve bedraagt na deze onttrekking € 443.177. Voor 2022 bedraagt het maximum van de reserve € 1.182.500 (€ 23,65 mln. * 5%). De vermogenspositie behandelen we afzonderlijk in hoofdstuk 7.

4.7 Voorstel bestemming resultaat

Het resultaat over 2022 bedraagt € 613.893 negatief. Het DB stelt aan het AB voor om dit bedrag te onttrekken uit de algemene reserve. Een alternatieve afweging kan zijn om aan de deelnemers een extra bijdrage te vragen om het negatieve resultaat op te vangen. Dit zou betekenen dat de algemene reserve dan voldoende hoog blijft, om mogelijke risico's op te vangen. Het risico hierbij is dat de ODRN zonder een buffer eerder genooddaakt is om een aanvullende bijdrage te vragen van deelnemers. Maar het DB heeft ervoor gekozen om dit niet voor te stellen.

4.8 Deelnemersbijdragen

In de onderstaande tabel staan de bijdragen 2022 per opdrachtgever.

Bijdragen opdrachtgevers	Jaarrekening 2022							Totaal
	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Wijchen	Gelderland	
Behandelen vergunning	921.923	704.035	151.061	332.972	3.158.692	256.401	3.050.908	8.575.992
Uitvoeren toezicht en handhaving	747.287	594.670	226.905	339.507	2.759.691	427.416	1.000.517	6.095.993
Adviseren en afhandelen	286.138	302.726	140.194	87.790	771.934	162.173	705.192	2.456.147
Projecten en overig	118.311	129.079	28.108	43.352	787.818	78.844	1.839.924	3.025.436
Totaal	2.073.659	1.730.510	546.268	803.621	7.478.135	924.834	6.596.541	20.153.568

5. 1^e Begrotingswijziging 2023

De beslispunten **Begroting 2023 wijziging I** die aan het Algemeen Bestuur op 13 juli 2023 wordt voorgelegd zijn als volgt:

In te stemmen met de ODRN Begroting 2023 wijziging I, waarin verwerkt:

1. Ophoging van de begrote baten 2023 met € 3.852.391, bestaande uit:
 - a. Een bijdrage van de deelnemers van € 1.898.623 vanwege aanvullende indexering 2023 van 7,31%.
 - b. Ophoging van de begrote baten bijdrage deelnemers en bovenregionale taken met € 1.145.292 in verband met aanvullende afspraken in de werkplannen 2023;
 - c. Verhoging van de baten subsidie en overige opdrachten met € 765.025;
 - d. Bijdrage ontwikkelbudget 2023 € 43.451
2. Ophoging van de begrote lasten 2023 met € 3.852.391 miljoen, en deze als volgt te verdelen:
 - a. € 1.898.623 voor kostenstijging (inflatie 2023)
 - b. € 1.254.314 voor inhuur en € 200.000 voor materiële kosten gerelateerd aan het primaire proces
 - c. € 456.003 voor uitbreiding van de overhead, bestaande uit:
 - Loonsom € 103.276 voor 1 fte teamleider milieu (schaal 11)
 - Kosten ICT IRVN € 71.849
 - Afname Piofah gastheerschap gemeente Nijmegen met € 184.442
 - Inhuur overhead € 465.321
 - d. lasten ontwikkelbudget € 43.451
3. De bijdrage aanvullende indexering 2023 van de deelnemers van € 1.898.623 (ad 1a):
 - a. Per deelnemer verdelen naar rato van het aandeel in de werkplannen 2023;
 - b. In de tweede helft van 2023 opnieuw calculeren op basis van de cao 2023 (loonsom) en de CEP (materiële lasten). Het verschil met de bijdrage van € 1.898.623 naar rato van de in 2023 gerealiseerde omzet per deelnemer met deelnemers afrekenen.

Uit de bijgevoegde documenten heeft de ODRN in tabelvorm een samenvatting opgenomen van de effecten van de begrotingswijziging 2023 op de dynamische begroting 2023-2026.

<i>in € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026
Dynamische begroting	24.525	23.982	23.982	23.982
Wijzigingen baten en lasten	3.852	4.909	3.096	3.095
Begroting	28.378	28.892	27.079	27.077

Per saldo zorgt de begrotingswijziging 2023 voor een uitzetting van ruim € 3,8 miljoen aan zowel lasten als baten. Voor de begroting 2024 loopt dit op naar ruim € 4,9 miljoen, waarna de structurele uitzetting zo'n € 3,1 miljoen bedraagt.

Als we verder inzoomen op de begrotingswijziging 2023 en het structurele effect aan de batenkant van de begroting van de ODRN hiervan krijgen we het volgende beeld:

<i>in € * 1.000</i>	2023	2024		2025	2026
1. Aanvullende indexering 2023	1.899	1.722	✓	1.610	1.610
2. Indexering 2024	-	852	✓	852	852
3. Wijziging obv werkplan en advieslijsten	1.157	2.101	?	456	456
4. Wijziging subsidiebijdragen	797	234	✓	177	176
Wijzigingen baten	3.852	4.909		3.096	3.095

Er is dus sprake van een viertal aanpassingen ten opzichte van de dynamische begroting 2023, welke ook structurele gevolgen hebben op de begroting 2024 en verder te weten :

1. Ten eerste wordt voorgesteld de begroting 2023 aan te passen met een inhaalindexering van 7,31 % als aanvullende bijdrage van de deelnemers, en vanaf 2024 als onderdeel van het uurtarief 2024. Deze extra 7,31 % is als volgt berekend:

	Inschatting	
	Gemeenten	vakcentrales
Stand biedingen febr 2023	5,00%	11,25%
Ontwikkeling werkgeverslasten	1,16%	1,16%
Extra vakantiedag en extra vergoeding thuiswerken		
Totale stijging	6,16%	12,41%
Gemiddelde stijging	9,29%	
Reeds opgenomen in BRN 2023	-1,98%	
Gemiddelde additionele stijging	7,31%	

Dit indexeringspercentage betreft een eerste inschatting van CAO-ontwikkelingen 2023 ten tijde van het opstellen van de begrotingswijziging 2023. In het najaar 2023 komt de ODRN terug met een nacalculatie van de gevraagde aanvullende bijdrage. De regionale adviesfunctie stelt voor met dit deel van de begrotingswijziging in te stemmen. Wellicht ten overvloede: deze extra indexering bedraagt en komt bovenop de al eerder verwerkte indexeringspercentage van 1,98% voor het jaar 2023.

2. Het tweede deel betreft de indexering van 3,55% van de begrote lasten met ingang van het begrotingsjaar 2024. Dit is conform de BRN-richtlijn 2024. Ook hiermee kan de Regionale adviesfunctie instemmen.
3. Ten aanzien van het derde deel van de begrotingswijziging 2023 (de wijziging op basis van de werkplannen en advieslijsten) en met name de structurele doorwerking hiervan wil de Regionale Adviesfunctie ten behoeve van de zienswijze een aantal kanttekeningen plaatsen:

- We constateren bij het opmaken van de jaarrekening 2022 dat de ODRN bij de werkplannen voor het jaar 2022 zijn achtergebleven bij de begroting 2022. Er waren werkafspraken gemaakt voor in totaal € 21,4 miljoen. Met een realisatie van € 20,2 miljoen is de ODRN in totaal zo'n 6% achtergebleven ten opzichte van de werkafspraken, waarbij opvallende uitschieter de gemeente Nijmegen is (-12%) met een absoluut verschil van ruim € 1,0 miljoen. De reden hiervoor was volgens de ODRN vooral de krapte op de arbeidsmarkt.
- Voor het jaar 2023 respectievelijk 2024 en verder worden de budgetten verder opgehoogd met € 1,2 miljoen en € 2,1 miljoen en met een structureel effect van € 456.000. Uit navraag bij de ODRN blijkt dat met deze bijdrage kosten worden gedekt, die gemaakt worden om met de Omgevingswet(Ow) en de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) te werken. De gesprekken over de advieslijsten moeten nog worden gevoerd, maar op basis van eerste inschattingen van zijn deze kosten op dit moment al wel opgenomen in de begroting 2024. De productie wordt uiteindelijk afgerekend op basis van de gewerkte uren.
- De regionale adviesfunctie zet vraagtekens ten aanzien van de haalbaarheid van deze forse uitzetting op basis van de werkplannen en advieslijsten. Zoals hierboven al aangegeven zijn de werkplannen over het jaar 2022 niet volledig gerealiseerd. Bovendien is het lastig om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen om de werkzaamheden te kunnen verrichten en de productiecijfers te kunnen halen. In de begroting 2024 wordt aan het AB van de ODRN ook geen alternatief aangeboden.

Advies 2.

De gemeenteraden wordt geadviseerd om specifiek in te gaan op de ingeschatte omzet 2024 door de ODRN. Komt deze overeen met het inzicht van de deelnemers rekening houdende met het feit dat de ODRN moeite heeft om de benodigde capaciteit aan te trekken en ook omdat de invoering van de OW en Wkb tot minder werk zou moeten leiden. Vergunningen worden bijvoorbeeld deels meldingen. Een te hoge inschatting van meerwerk leidt tot kosten zonder dekking. Het advies is om terughoudend te zijn en bij te sturen zodra er zicht is en volledige overeenstemming over de werkplannen 2024. Bij de vaststelling van de werkplannen 2024 (eind 2023) kan expliciet worden ingezoomd op de verwachte aantallen en de werkzaamheden.

Het advies is om hogere en lagere directe en indirecte kosten ten gevolge van de invoering van de OW tijdelijk, bijvoorbeeld een half jaar, afzonderlijk te meten en hierover te rapporteren aan de deelnemers zodat hier managementinformatie over wordt gegenereerd om bijvoorbeeld processen aan te passen. Op voorhand hier een substantiële generieke verhoging voor opnemen heeft niet onze voorkeur. Beter zou zijn als de deelnemers hiervoor een stelpost in hun begroting 2024 opnemen en dat de ODRN deze kosten periodiek met de deelnemers aanvullend en onderbouwd in 2024 factureert.

Door de invoering van de Wkb verdwijnt gefaseerd de bouwkundige toets door de ODRN. Deze zal worden uitgevoerd door private toetsers. Het advies is om het effect van de getrapte invoering van de Wkb op de bijbehorende formatie afzonderlijk inzichtelijk te maken zowel als meerjarenraming als op de realisatie.

4. De wijziging als gevolg van de subsidiebedragen heeft te maken met het opnemen van specifieke uitkeringen Vergunningverlening, toezicht en Handhaving (VTH) en toezicht en handhaving energiebesparingsplicht (THE). Met deze wijziging kan de regionale adviesfunctie instemmen.

Advies 3.

Als adviesfunctie stemmen wij in met in met de begrotingswijziging 2023, met uitzondering van de meerjarige doorrekening van de werkplannen/advieslijsten vanaf 2024.

Wij adviseren de deelnemende gemeenten afhankelijk van haar specifieke situatie hierover een standpunt in de zienswijze van haar gemeente op te nemen. Een uniform advies hierover voor alle gemeenten kan door de Regionale adviesfunctie niet worden afgegeven.

6. Begroting 2024

6.1 Algemeen

De begroting is getoetst aan de BRN-norm, de BBV en de overige kaders.

Uit de toetsing is het volgende geconstateerd:

BRN

Er is sprake van een sluitende begroting 2024.

Indexering

Zoals hiervoor onder 2.1 vermeld heeft de ODRN in de begroting 2024 vermeld dat de productprijzen met 3,55% geïndexeerd zijn, conform de richtlijn van de BRN 2024.

BBV

De begroting is opgesteld conform de voorschriften van het BBV.

KPI's

In de begroting 2024 zijn bij ieder programma een nieuwe set KPI's opgenomen. Bij de vraag 'Wat willen we bereiken?' wordt bij elk programma beantwoord met behulp van kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Deze KPI's geven een indicatie van onze doelstellingen. Het gaat om een nieuwe set van KPI's die we het afgelopen jaar in overleg met onze opdrachtgevers herijkt hebben. Hiermee gaan we sturen. Niet alleen op financiën, maar vooral op maatschappelijk relevante indicatoren.

Advies 4.

De ontwikkeling van de KPI's ziet de adviesfunctie als een positieve ontwikkeling. Het kan helpen beter te sturen. De Regionale adviesfunctie adviseert de ODRN dan ook om deze KPI's in iedere rapportage (zowel de tussentijdse rapportages en jaarrekeningen) op een uniforme wijze terug te laten komen en hierop een voortgangsmelding te doen.

Aanvullend merken wij op dat wij de KPI's vooralsnog wel enkel op output zien. Landelijke trend is om steeds meer te gaan sturen op het maatschappelijk effect van VTH-taken (outcome). Wij adviseren de deelnemende gemeenten aan ODRN dan ook om tot KPI's te komen die de bijdrage van de door ODRN uitgevoerde VTH-taken op de fysieke leefomgeving meer in beeld brengen.

Kostprijs

Voor de adviesfunctie is het niet mogelijk om te achterhalen of en welke positieve en/of negatieve effecten er van invloed zijn geweest en zijn voorzien op de kostprijs van de 'standaard' producten. Welk deel laat zich bijvoorbeeld verklaren door efficiency effecten en welk deel is herleidbaar als gevolg van de jaarlijkse indexatie.

Advies 5.

De adviescommissie geeft het advies af om een analyse uit te voeren naar het verloop van de kostprijs van de meest gangbare producten vanaf realisatie 2021 en 2022 en begrotingsaannee 2023, 2024 en volgende jaren.

Leges

Voor zover van toepassing dienen de deelnemers jaarlijks voor de legesverordening een kostenonderbouwing van leges gerelateerde kosten af te geven. Een belangrijk, zo niet het belangrijkste, deel van de kosten wordt gemaakt door de ODRN. Het zou een toegevoegde waarde hebben als de ODRN standaard in haar begroting aangeeft welke kosten volgens de wetgever toegerekend mogen worden aan de leges.

Advies 6.

De adviescommissie verzoekt de ODRN om, als extra dienstverlening, in haar begroting aan te geven welk deel van de BRIKS en Milieuproducten per deelnemer toegerekend mag worden aan de leges.

6.2 Begrotingswijzigingen

De in de begroting 2024 opgenomen vergelijkende cijfers uit de begroting 2023 betreffen die van de gewijzigde begroting 2023. Deze worden op 13 juli 2023 ook voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Zie specificatie onder hoofdstuk 5.

Aangezien er met ingang van de begroting 2024 enkele wijzigingen zijn doorgevoerd, is de vergelijkbaarheid ten opzichte van de eerder aangeboden begroting 2023 en de jaarrekening 2022 lastiger geworden. We verwijzen naar bijlage 1 van dit adviesrapport waarin de nadere categorisatie en de voorgestelde wijzigingen inzichtelijk worden gemaakt.

6.3 Begrotingsanalyse

De onderstaande tabel geeft de financiële meerjarenbegroting 2023-2026 weer aan de lastenkant.

De gemeente Nijmegen heeft besloten de BRIKS-taken terug te halen. De financiële effecten daarvan zijn niet verwerkt in de voorliggende begroting 2024 van de ODRN.

De onderstaande tabel geeft de financiële meerjarenbegroting 2023-2026 weer aan de lastenkant.

Nr. Omschrijving	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 GW	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Salariskosten	11.695	13.000	14.007	14.381	14.318	14.318	14.318
2 Salariskosten overhead	2.027	2.643	2.951	3.056	3.043	3.043	3.043
3 Opleidingskosten	176	303	327	335	334	334	334
4 Inhuur	4.578	3.570	5.100	5.762	4.423	4.416	4.296
5 Inhuur overhead	219	186	666	719	337	336	265
6 Piofah taken gastheer	2.651	1.634	1.487	1.298	1.291	1.291	1.291
7 ICT-IRVN	-	955	1.190	1.160	1.169	1.175	1.175
8 Kapitaallasten	300	252	272	208	206	206	206
9 Materiele kosten opdrachtgever:	281	103	311	337	336	336	336
10 Materiele kosten	747	612	659	1.227	1.216	1.216	1.216
11 Bijdrage regionaal stelsel	270	366	395	408	406	406	406
12 Ontwikkelprogramma	731	900	1.013	-	-	-	-
	23.675	24.525	28.378	28.892	27.079	27.077	26.886

We zien op totaalniveau de lasten voor het begrotingsjaar 2024 ten opzichte van de primitieve 2023 stijgen met € 4,4 miljoen euro. Ten opzichte van de dynamische begroting 2023(Gewijzigd) stijgen de lasten met ruim € 0,5 miljoen. De lasten dalen vervolgens vanaf het begrotingsjaar 2025 verder naar een saldo van zo'n € 27,0 miljoen. Voor de wijziging tussen de primitieve begroting 2023 en de dynamische begroting 2023 verwijzen we naar Hoofdstuk 5 van dit rapport. De opvallende wijzigingen ten opzichte van de dynamische begroting 2023 lichten we hieronder kort toe.

1. *Salariskosten*

De stijging van de salariskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de toepassing van de indexering van 3,55% op de loonsom. Dit verklaart grotendeels 0,4 miljoen ten opzichte van de begroting 2023.

4. *Inhuurkosten*

De toename van de lasten is deels tijdelijk (effect van invoering Omgevingswet en Wkb) en er zijn door het voornemen van de gemeente Nijmegen om de BRIKS-taken terug te nemen onzekerheden over de toekomstige omzet. De ODRN kiest daarom voor maximale flexibiliteit en breiden de formatie van de medewerkers niet uit. Ze voegen de extra middelen, voor € 1,8 miljoen, aan het budget voor inhuur toe.

5. *Inhuur Overhead*

Ook bij de overhead kiest de ODRN voor flexibiliteit en wordt er geen nieuw vast personeel aangenomen. De extra middelen voor overhead wordt daarom ook voor inhuur overhead ingezet. Het aandeel overhead raamt de ODRN op 29%, dit is 4 % hoger dan het opgenomen overheadpercentage opgenomen in de BRN-richtlijnen 2024.

6. *Piofah Nijmegen*

De ODRN neemt van de gemeente Nijmegen verschillende diensten af op het vlak van personeel, ICT en huisvesting: de zogenaamde PIOFAH-taken. Dit ligt vast in de gastheerovereenkomst die loopt van 2020 tot en met 2023. Vanaf 2024 zullen we een nieuwe overeenkomst met de gemeente Nijmegen sluiten. De piofah-overeenkomst met de gemeente Nijmegen bouwt de ODRN af met € 3 ton. Dit betreft een afname van de kosten voor beheer van ICT-contracten. Deze contracten gaat de ODRN zelf beheren. Het budget hiervoor hevelen we over naar het budget voor materiële kosten.

10. *Materiële kosten*

Dit gaat om materiële kosten die we niet via de gastheer afnemen, zoals kosten voor woon-werkverkeer, dienstreizen, abonnementen, porto, ICT, drukwerk, representatie en advertenties voor de werving van personeel. Aan dit budget wordt structureel € 5,5 ton (€ 3 ton van de budgetten piofah Nijmegen en € 2,5 ton van de begrote kapitaallasten) toegevoegd.

12. *Ontwikkel- en innovatieprogramma*

In 2023 wordt de ontwikkelagenda afgerond. In 2023 wordt de laatste hiervoor bestemde bijdragen van de deelnemers ingezet. De ontwikkelopgaven zijn daarmee niet afgerond. In de begroting 2023 is daarom jaarlijks € 3 ton aan de begroting toegevoegd. Hiermee wordt de ureninzet voor 'interne' projecten betaald. Deze bijdrage is verwerkt in de toeslag van 23% op het uurtarief voor direct primaire inzet en wordt al door de opdrachtgevers betaald. De ODRN ziet geen toegevoegde waarde om deze inzet apart in de begroting te laten zien en stelt voor om dit budget aan de reguliere budgetten toe te voegen.

Advies 7.

De adviesfunctie geeft het advies af om in de begroting en de jaarrekening te rapporteren over de doelen en resultaten van het ontwikkel- en innovatieprogramma.

6.4 Bevindingen en aanbevelingen begrotingsbeoordeling 2024

Outputfinanciering

De voorliggende begroting geeft een verbetering in het inzicht van de kostprijs van de producten op hoofdlijnen. Zoals in het advies 2022 van de regionale adviesfunctie is aanbevolen is er vanaf de begroting 2023 een bijlage toegevoegd met een samenvatting op productniveau (bijlage 6.3).

Advies 8.

Als adviesfunctie adviseren wij om deze bijlage in alle P&C-documenten op te nemen.

We adviseren de advieslijsten consistent te houden om de kostprijs over de jaren heen goed vergelijkbaar te houden.

Daarnaast is ons advies dat de ODRN een analyse (laat) uitvoeren naar de kostenontwikkelingen vanaf het jaar 2021 (T-2) naar het begrotingsjaar 2025 (T+2) voor de producten die de ODRN heeft geleverd en in de toekomst gaat leveren. Hiermee vergaart de ODRN kennis en inzichten om de producten mogelijk (door eventueel efficiënter te gaan werken) goedkoper uit te kunnen voeren dan nu het geval is.

6.5 Deelnemersbijdragen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijdrage van de deelnemers.

Bijdragen eigenaren	Begroting 2023	Begroting 2023 gewijzigd	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Provincie Gelderland	6.755.000	7.602.000	8.555.000	8.229.000	8.229.000	8.229.000
Gemeente Berg en Dal	2.246.000	2.573.000	2.738.000	2.499.000	2.499.000	2.499.000
Gemeente Beuningen	1.615.000	2.030.000	2.348.000	2.135.000	2.135.000	2.135.000
Gemeente Druten	573.000	630.000	671.000	637.000	637.000	637.000
Gemeente Heumen	870.000	953.000	1.045.000	948.000	948.000	948.000
Gemeente Nijmegen	8.527.000	9.770.000	10.126.000	9.364.000	9.364.000	9.364.000
Gemeente Wijchen	955.000	1.022.000	1.101.000	1.049.000	1.049.000	1.049.000
Totaal	21.541.000	24.580.000	26.584.000	24.861.000	24.861.000	24.861.000

7. Weerstandsvermogen

7.1 Algemene reserve

De algemene reserve dient als weerstandsvermogen voor de primaire bedrijfsvoering risico's. Optredende risico's die het aanwezige saldo van de algemene reserve overstijgen dienen door de deelnemers te worden gedragen. De algemene reserve per 31-12-2022 bedraagt € 104.177 positief. Dit is na de onttrekking van het negatieve rekeningresultaat 2022 van € 613.893.

De maximale omvang van de algemene reserve is door de regionale adviesfunctie berekend (zie paragraaf 4.6 onder solvabiliteit) en genormeerd op € 1.153.051. De omvang van de algemene reserve per 31 december 2022 valt daarmee ruim binnen de norm.

7.2 Bestemmingsreserves

Bij de Jaarrekening 2021 is een bedrag van €339.000 van het resultaat van 2021 ingezet voor een aanvullende bijdrage voor de invoering van de omgevingswet. Dit bedrag is in 2022 niet uitgegeven. In 2022 is het bedrag aan de bestemmingsreserve invoering Omgevingswet toegevoegd. Deze bedraagt eind 2022 dan ook € 339.000.

7.3 Risico's

In het jaarverslag 2022 in 10. Bedrijfsvoering en verplichte paragrafen heeft de ODRN de risico-inventarisatie opgenomen (pagina 54). Aan de hand van deze risico's is het benodigd weerstandsvermogen bepaald. Dit bedrag van € 1.686.900 is nodig om mogelijke risico's te kunnen opvangen. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de toegenomen risico's voor inflatie en het risico op achterblijvende omzet, waardoor dekking voor de overhead en indirect productieve inzet wegvalt.

In de gewijzigde begroting 2023 en de begroting 2024 is rekening gehouden met extra inflatie. Hierdoor is het risico in de begroting 2024 een stuk lager ingeschat.

Als dekking voor optredende risico's is binnen de ODRN in de vorm van een algemene reserve € 104.177 beschikbaar. De weerstandsratio met als basis de begroting 2024 ($\text{€ } 104.177 / \text{€ } 892.200 = 0,12$).

Volgens de waarderingstabel die is opgenomen in de 'nota risico's en weerstandscapaciteit' is dit onvoldoende. Optredende risico's die het aanwezige saldo van de algemene reserve overstijgen worden door de deelnemers gedragen. Dit is in totaal € 788.023.

Hieronder vindt u een tabel met de verdeling van de risico's per deelnemer (basis is deelnemersbijdrage 2022).

Risico's die het aanwezige saldo van de algemene reserve overstijgen								Jaarrekening 2022
Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Wijchen	Gelderland	Totaal	
81.082	67.665	21.360	31.422	292.402	36.162	257.931	788.023	

Advies 9

Wij adviseren de deelnemende gemeenten om de risico's van € 892.200,- voor zover deze de algemene reserve van de ODRN van € 104.177 overstijgen, op te nemen in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing Dit naar rato van deelname.

Bijlagen

Overzicht van primitieve begroting 2023 naar dynamische begroting 2024/2025.

[illegible]